

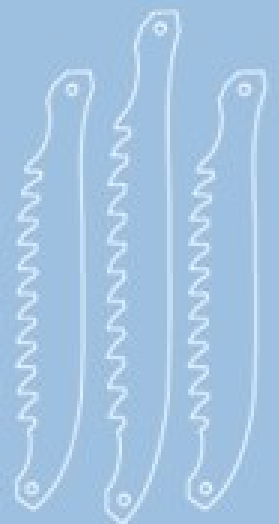

Siljan kommune

Plan for

Oppvekst 2024

Kommunestyrets vedtak 17. oktober 2024

Innhold

Forord	2
Innledning	3
Formål.....	3
Avgrensninger	3
Utviklingstrekk - veien videre	4
Levekår, folkehelse og bærekraft	4
Kompleksitet	4
Framtidens tjenester	5
Sammen om en god oppvekst	6
Planens rammeverk	6
Oppvekstplanens tre grunnverdier	8
En helhetlig oppvekst	9
Mål, delmål og strategi for oppfølging	10
Barn og unge har en oppvekst som fremmer helse, reduserer ulikhet	11
Barn og unge har kompetanse og ferdigheter til å møte morgendagens samfunn	12
Foreldre gir barn og unge en trygg og god oppvekst	13
Barn unge og familier med særlig utfordringer får koordinert støtte og oppfølging	14
Strategi for oppfølging av oppvekstplanen.....	15
Litteratur	16

Forord

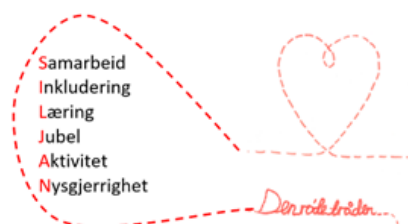

Oppvekstforhold og utdanning er kommunale innsatsområder som på ulike måter, og i forskjellige faser av livet, berører alle innbyggers liv. At barndommen og ungdomstiden blir så god som mulig er viktig for den enkelte innbygger, og for kommunen som helhet. Erfaringer fra barndommen varer livet ut. Disse erfaringene påvirker i stor grad den enkelte innbyggers muligheter, livskvalitet og samfunnsdeltakelse gjennom livet. Siljan er en liten kommune i et stadig mer komplekst samfunn. Vi har et utdannings- og oppvekstfelt som er i stadig endring. For å kunne gi barn og ungdom gode forutsetninger, må mange arbeide sammen, på nye, bærekraftige måter.

Siljan – Trygg, levende, inkluderende - er en viktig forutsetning i kommuneplanens samfunnsdel. Oppvekstavdelingen bidrar til å nå denne visjonen gjennom å sørge for at barn og unge tilbys opplæring som utvikler deres personlighet, teoretiske og praktiske ferdigheter, i tillegg til respekt og toleranse for naturen og andre medmenneskers kultur.

Avdeling for oppveksts overordnede visjon er: Vi oppmuntrer barn og unge til selvrespekt og respekt for andre. Vi setter pris på gode resultater, men framfor alt roser vi helhjertet innsats, vilje til å forbedre seg gjennom nye utfordringer, og styrke til å tåle skuffelser og tilbakeslag. Barn og unge skal få en mulighet til å oppdage at det å være åpen og nysgjerrig er de viktigste vilkårene for å utvikle kritisk tenking og selvinnsikt. All kunnskap starter der. Det skapes lærings situasjoner som gir barn og unge lyst til å strekke seg etter nye mål. Vi oppdager tidlig de som av ulike grunner faller utenfor. Vi viser at de kan stole på oss ved å gi dem den støtten de trenger inntil de kan stå på egne bein. Vi bygger alt vårt arbeid på disse verdiene:

- Barnets beste
- Respekt og raushet
- Mot

Oppvekstplanen er et politisk og administrativt styringsverktøy for tjenesteområdene i oppvekstavdelingen, og utdypet de mål og strategier som avdelingen har hovedansvaret for å følge opp. Den konkrete oppfølgingen av mål og strategier i planen skjer gjennom tiltak i handlingsplaner og virksomhetsplaner i virksomhetene. Barn og unge skal utvikle kompetanse som fremmer mestring, deltakelse og god psykisk og fysisk helse gjennom livet, og som gir muligheter til å ta ansvarlige livsvalg. For å lykkes med dette må tjenestene legge til rette for medvirkning fra innbyggerne. Det må arbeides målrettet med utvikling av felles forståelse og kompetanse, synliggjort gjennom ansattes verdier, holdninger, kunnskaper og ferdigheter.

Innledning

De ressurser og egenskaper barn får med seg gjennom de første leveårene har avgjørende betydning for muligheter, valg og mestringsstrategier videre i livet. En god oppvekst er ikke bare viktig her og nå, den varer i generasjoner.

Formål

Vi vil at Siljan skal være et trygt og godt sted å vokse opp, med likeverdige tilbud og muligheter. Alle barn og unge skal sikres muligheter for læring, trivsel og deltakelse. Læringsglede og trivsel, støttet av trygge og kompetente voksne, er avgjørende for å ruste barn og unge for framtiden. Vi må stimulere til å tenke nytt og skape verdier i den verden vi lever i. Involvering og medskapning må stå sentralt.

Hele kommuneorganisasjonen og sivilsamfunnet utgjør til sammen barns oppvekstmiljø, med kommunens oppveksttjenester som en sentral bidragsyter. Det stiller store krav til kvaliteten på tjenestene som gis, og til koordinering, helhet og sammenheng. Sammen skal vi bidra til at barn og unge trives i Siljan, og gi dem lyst og muligheter til å leve her som voksne.

Avgrensninger

Siljan kommunes plan for oppvekst omhandler tjenester for gravide, barn og unge fra 0 til 18 år, samt deres familier. Enkelte tjenester innen oppvekst gjelder for unge opp til 24 år. Plan for oppvekst gjelder alle enheter i oppvekst, og alle ansatte i Siljan kommune som jobber med tjenester for barn og unge. Med en mer felles tilnærming til oppdraget kan vi sikre kompetanse og kunnskapsoverføring mellom ulike aktører i vårt felles oppdrag. Planen er overordnet og inneholder ikke operasjonaliseringer.

Planen avgrenses og mot andre planer som omhandler gode oppvekstsvilkår.

Siljan kommune har også andre planer som omhandler oppvekstsvilkår	
Plan for bekymringsfullt fravær i skolene	Handlingsplan mot vold i nære relasjoner
Plan for folkehelse	Handlingsplan for barn i lavinntektsfamilier
Plan for integrering	Plan for trygt og godt barnehagemiljø
Boligsosial handlingsplan	Plan for trygt og godt skolemiljø
	Plan for forebyggende arbeid

Utviklingstrekk - veien videre

Gode barnehager og skoler som løfter alle barn uavhengig av bakgrunn, er de viktigste bidragene for å skape et samfunn med små forskjeller og like muligheter for alle.

Meld. St. 6 (2019-2020), side 7

Levekår, folkehelse og bærekraft

De mest grunnleggende egenskaper, ferdigheter og mestringsstrategier hos mennesket, etableres de første leveårene. Erfaringer gjennom barne- og ungdomsårene avgjør i stor grad muligheter og ressurser gjennom livet, som utdanning, yrkesdeltakelse og økonomi. Dette igjen henger sammen med helse og livskvalitet.

Det å skape gode oppvekstvilkår for alle barn, er derfor det mest effektive vi kan gjøre for å bedre folkehelsen og kommunens sosiale bærekraft. Gode oppvekstvilkår bidrar til gode liv for innbyggerne, gode nærmiljøer og en bærekraftig samfunnsøkonomi. Familie, barnehage og grunnskole, og alle tjenester og arenaer som virker sammen med disse, er derfor «kjernearenaer» også for kommunens folkehelseinnsats. Ambisjonen er å få kommunens innsatsområder til å virke sammen for en sosialt bærekraftig samfunnsutvikling, som kan sikre folkehelse, sysselsetting og verdiskaping i framtiden.

Siljan kommunes helseoversikt for 2024 viser at kommunen ikke har større utfordringer knyttet til helse og levekår enn landsgjennomsnittet. Forskjellene i levekår øker. Vi vet at negative livshendelser ofte samvarierer. For eksempel vil flere barn ha ustabile familierelasjoner, flere vil ha problemer på skolen og flere vil slite psykisk. Sosiale ulikheter i helse blant barn og unge er særlig alvorlig fordi problemer forplanter seg inn i voksenlivet og svekker livssjansene for dem med dårlige levekår. Utviklingen skaper problemer for framtidige generasjoner, ettersom flere vil ha problemer med å hente inn igjen forspranget majoriteten opparbeider seg.

Forskning viser at jo tidligere i livsløpet man lykkes i å oppnå en jevnere fordeling av ressurser og muligheter, jo større er sjansen for å påvirke morgendagens helseforskjeller. Erkjennelsen av at ingen barn velger sine foreldre, eller har noen mulighet til å påvirke sine levekår selv, gir oss en sterk forpliktelse til å sørge for gode oppvekstvilkår for alle. En slik ambisjon er grunnlaget for en sosialt bærekraftig samfunnsutvikling, som kan sikre folkehelse, sysselsetting og verdiskaping i framtiden.

Kompleksitet

Arbeidet med å bedre levekår og folkehelse utgjør komplekse samfunnsutfordringer, som krever at kommunen har fokus på langsiktige løsninger, på tvers av avdelinger og enheter. Ferdighetene som barn og voksne trenger i livet har endret seg mye de

senere år, og endringene går stadig raskere. Globalisering, digitalisering og kompleksitet er sentrale stikkord.

Miljømessige utfordringer vil også måtte få større fokus framover. I langt større grad enn tidligere utdanner vi barn og unge til en framtid vi bare aner konturene av. Barn og unge må utvikle ferdigheter som gjør dem rustet til å møte denne framtiden. Utviklingen ser ut til å gå i retning av behov for et bredere sett av kompetanser. Ny teknologi kan erstatte rutineoppgaver, både manuelle og ikke-manuelle, mens sosial kompetanse vil være etterspurt også i framtidens samfunn. Emosjonelle ferdigheter like så. Videre blir evnen til å erverve seg ny kompetanse stadig mer avgjørende, både i arbeidsliv og privat.

Dybdeforståelse og kritisk refleksjon framheves også som sentrale kompetanser (NOU 2019:2). Kunnskaps- og teknologiutviklingen og høye forventninger til at komplekse problemer skal løses, gjør at kreativitet og innovasjon er og blir enda viktigere i samfunnet og i arbeidslivet framover.

Barnehagen skal, jf. Rammep planen, støtte barna i å forholde seg prøvende og nysgjerrige til omverdenen og bidra til å legge grunnlag for modig, selvstendig og ansvarlig deltagelse i demokratiske fellesskap.

Læreplanen LK20 skal gjøre barn og unge bedre i stand til å møte og finne løsninger på dagens og framtidens utfordringer. Elevene skal utvikle relevant kompetanse, gode verdier og holdninger som har betydning for den enkelte og samfunnet, i en tid preget av større kompleksitet, stort mangfold og rask endring.

Framtidens tjenester

Oppvekstsektoren skal gi barn og unge kompetanse og ferdigheter, slik at de kan mestre livene sine og kunne delta i arbeid og fellesskap i samfunnet. Vi må derfor ha gode universelle tjenester, som alle barn og unge skal ha tilgang til, og kunne gi ekstra støtte til dem som trenger det, i kortere eller lengre perioder av livet. Dette forutsetter at vi har ansatte med høy fagkompetanse, er i kontinuerlig utvikling, er fleksible og har evne og vilje til samarbeid og samordning. I møtet med komplekse utfordringer hos barn og familier, blir behovet for tverrfaglighet ekstra tydelig. I utviklingen av de universelle tjenestene som helsestasjon, barnehager og skoler, er godt samarbeid og kompetanseoverføring mellom tjenester og fag viktig. Fremtidens tjenester er inkluderende og bygger på alle barns rett til deltagelse og opplæring. Tverrfaglig kompetanse gir muligheter for bedre løsninger, bedre ressursutnyttelse og større grad av sammenheng. Vi må i årene framover arbeide mer strategisk med koordinering av høyt kompetente fagmiljøer, samtidig som vi har en klar fordeling av oppgaver og ansvar, som sikrer kvalitet i tjenesteyting og god bruk av ressurser.

Sammen om en god oppvekst

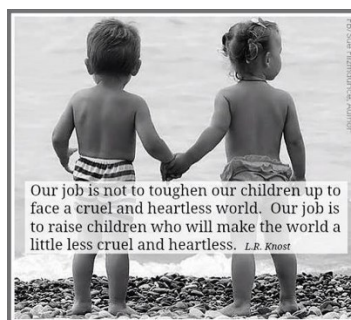

Bærekraftsmål 17, samarbeid for å nå målene, i praksis handler det om å gå fra ord til handling. Samhandling betyr et samspill eller vekselvirkning mellom to eller flere aktører som er i aktivitet med hverandre.

Planens rammeverk

Barnekonvensjonen rammer inn alt arbeid på oppvekstområdet og skal legges til grunn for tolkning av særlovgivingen. Barnekonvensjonen er delt inn i fire hovedområder av rettigheter:

1. Barn har rett til liv og helse
2. Barn har rett til skolegang og utvikling
3. Barn har rett til omsorg og beskyttelse
4. Barn har rett til deltakelse og innflytelse

Barnekonvensjonen har også fire generelle prinsipper, som handler om ikke-diskriminering, barnets beste, barnets rett til liv og utvikling, og barnets rett til å bli hørt. Disse prinsippene er viktige utgangspunkter for å forstå de andre bestemmelsene i barnekonvensjonen.

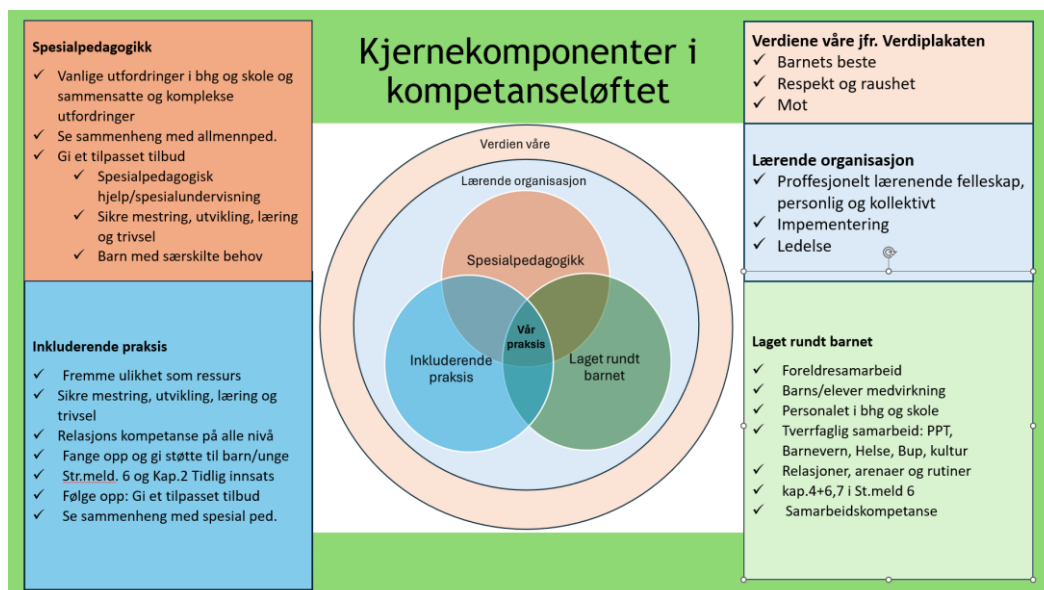
Nasjonale føringer og utredninger, innebefattet gjennomførte og kommende lovendringer, blir helt sentrale i utviklingen av tjenestene i oppvekstsektoren framover. Overordnet dreier dette seg om momentene forpliktende samhandling, tidlig innsats og forebygging, kompetanse nærmere barnet, samt barnets stemme og brukermedvirkning.

Gjennom endringer i en rekke lovverk er prinsippet om forpliktende samhandling allerede etablert. God samhandling skal sette barna og deres familier i sentrum av tjenestene. Hva er faktisk barnets behov? Ved god samhandling kan kommunale tjenester understøtte hverandre mer enn hva som er tilfellet i dag. Mulige barrierer for samhandling er ansattes kunnskap om de andre tjenestene, manglende relasjoner, samt ledelse som i for liten grad etterspør og legger til rette for samhandling.

Tidlig innsats er avgjørende for at barn som står i fare for å henge etter, skal ha en mulighet til å ta igjen tapt progresjon. I skolen skal elever fra første- til fjerde trinn motta intensiv opplæring i lesing, skriving og regning når det er nødvendig. Intensiv opplæring er ikke individuelt tilrettelagt undervisning, men skal være en naturlig del av det ordinære tilbudet. I kommunen vår har det vært systematisk sen innsats innenfor individuelt tilrettelagt undervisning. Denne pendelen er vi godt i gang med å snu. Et viktig tiltak for oss vil være å etablere mer tidlig innsats med vekt på de grunnleggende ferdighetene i tidlig barnealder.

Gjennom Kompetanseløftet for inkluderende praksis er det i Siljan søkelys på adferds uttrykk og adferdsutfordringer. Vi skal ha økt kompetanse for å forstå og håndtere barn og unges adferdsuttrykk og behov for å sikre inkluderende praksis.

Vi skal utvikle en plan for håndtering av utfordrende atferd og hvordan kompetansen skal komme nærmere barnet. Våre ansatte med pedagog- eller spesialistkompetanse skal først og fremst jobbe med barn. Det krever en endring av måten vi jobber på.

Barns muligheter til medvirkning og å bli hørt er forsterket i en rekke lovverk de senere årene. Reell medvirkning vil ikke bare gi barn og unge innflytelse på egen hverdag, men også være et bidrag til å gi demokratiforståelse og demokratiutøvelse. Medvirkning handler om respekt, mangfold og likeverd, om å utnytte de ressurser hver enkelt har, og å gi barn og unge eierskap og stolthet over eget liv og egne muligheter. Barn og unge får det beste grunnlaget for å utvikle seg sosialt og faglig hvis de opplever at de er verdifulle i fellesskapet, og verdsatt og godtatt som den de er. De skal involveres i egen oppvekst, og styre og medskape der det er mulig, innenfor rammene av avklart ansvar og rolle.

Oppvekstplanens tre grunnverdier

Oppvekstplanen definerer tre grunnverdier som anses som forutsetninger for å lykkes med målet om en god oppvekst for alle barn. Disse skal være gjennomgående for alt arbeid i oppvekstsektoren:

Barnets beste

- Vi ser barnet og lytter til barnets opplevelser.
- Vi møter barnet og barnets familie med anerkjennelse og respekt, varme og kjærlighet.
- Vi skaper trygghet ved å være større, sterkere, klokere og gode voksne som samhandler til barnets beste
- Vi møter barnet med raushet, og har fokus på barnets styrker og ressurser

Respekt og raushet

- Vi lytter til hverandre
- Vi er bevisste hvordan vi snakker om og til hverandre.
- Vi støtter hverandre og gjør hverandre gode

Mot

- Vi våger å si vår mening, dele våre synspunkter og be om hjelp
- Vi er en lærende organisasjon med rom for å prøve og feile
- Vi våger å vise åpenhet, ydmykhet og sårbarhet
- Vi våger å handle og tenke kreativt om alternative løsninger

En helhetlig oppvekst

Det er ikke bare oppveksttjenestene som påvirker oppvekstforholdene for barn og unge i Siljan. Mestring, gode erfaringer og valgmuligheter fra tidlige leveår og gjennom barne- og ungdomsår, forutsetter gode voksenpersoner, ressurser, tilrettelegginger, tjenester og miljøforhold på mange arenaer.

Barn og unge må ha voksne rundt seg som gir støtte og omsorg, enten de må ha hjelp til å finne seg en venn, delta i lek, lære seg å lese, skrive og regne, eller forstå samfunnet vi lever i. Disse voksne finnes i tjenestene, men også i familien, frivilligheten og sivilsamfunnet ellers.

Foreldrenes yrkestilknytning er vesentlig med tanke på barns oppvekst, og påvirkes av mange forhold, som lokalt næringsliv, helsetjenestene og NAV. Inkludering og oppfølging av flyktninger og innvandrere kan være avgjørende for barns deltakelse i barnehage og sosialt. Dette skjer på mange arenaer, også utenfor oppvekstfeltet.

Ressurser, tilbud og frivillighet i nærmiljøet er avgjørende for opplevelser, mestring og inkludering på fritiden. Det lokale tilbudet av kultur og andre sosiale og fysiske fritidsaktiviteter og -arenaer spiller en viktig rolle for barn og unges opplevelse av å ha en god oppvekst.

«Oppvekst foregår i et veikryss: her møtes arealplanlegging, samferdsel, familie-, helse-, skole-, kultur-, trygde- og arbeidsinkluderingspolitikken. Noen tiltak rettes direkte mot barna, andre er indirekte og skal påvirke foreldrenes levekår og lokalsamfunnets kvaliteter. (...)

Det er vanskelig, nærmest umulig, å avgrense hva som er, og hva som ikke er, oppvekstpolitikk.»

Oppvekstrapporten 2017, Bufdir

Mål, delmål og strategi for oppfølging

Oppvekstplanen bygger på, og er en oppfølging av, kommuneplanens samfunnsdel. I denne er det først og fremst mål og strategier under innsatsområdet «Livskvalitet og folkehelse» som oppvekstsektoren påvirker i stor grad. Disse er derfor brukt som utgangspunkt for mål og strategier i oppvekstplanen. Plan for oppvekst erstatter Plan for skole- og barnehage fra 2016. Oppvekstplanens delmål og strategier er utarbeidet i tråd med:

- Rammeverket som gjelder for oppvekstsektoren.
- Strategier utarbeidet i de nasjonale satsningene Dekomp¹, Rekomp² og kompetanseløftet³.
- Strategier utarbeidet i prosjektene «Talenter for fremtiden», «Prosjekt for programfinansiering» og «Forsterket innsats og samarbeid for inkludering».
- Ønsker og behov oppvekstsektoren ser i årene framover.

Planen har følgende mål, som utdypes på de neste sidene:

1. Barn og unge har en oppvekst som fremmer helse og reduserer sosial ulikhet
2. Barn og unge har kompetanse og ferdigheter til å møte morgendagens samfunn
3. Foreldre gir barn og unge en trygg og god oppvekst
4. Barn, unge og familier med særlige utfordringer får samordnet støtte og oppfølging

Delmålene er i planen synliggjort som «Slik vil vi ha det» og «Slik gjør vi det». Oppvekstplanens tre gjennomgående verdier; barnets beste – raushet og respekt – mot, ligger til grunn for alt arbeid med planen. De tre verdiene, sammen med målene og delmålene, utgjør fokuset for oppvekstfeltet i planperioden, og skal videre konkretiseres gjennom tiltak på enhetsnivåene.

---

¹ Et sentralt element i den desentraliserte ordningen er likeverdig og gjensidig forpliktende partnerskap mellom skolene, skoleeierne og høyskolene og universitetene. Det primære formålet er skoleutvikling, og partnerskapet skal bidra til gjensidig læring og videreutvikling av lærerutdanningene. Dette omtales gjerne som det «doble formålet»

² Regional ordning for barnehagebasert kompetanseutvikling skal sikre at alle barn får et likeverdig barnehage tilbud av høy kvalitet. Det er en nasjonal kompetansesatsning for barnehagesektoren som skal bidra til at barnehager utvikler sin pedagogiske praksis, i tett samarbeid med universitet eller høyskole

³ Kompetanseløftet er et tiltak for ledere og ansatte i barnehager, skoler og PP-tjenesten, og skal bidra til at den spesialpedagogiske hjelpen er tett på de barna som har behov for det. Målet er at alle barn og unge opplever et godt tilpasset og inkluderende tilbud i barnehage og skole

Mål 1

Barn og unge har en oppvekst som fremmer helse, reduserer ulikhet

Slik vil vi ha det

Slik gjør vi det

Barn og unge vokser opp i helsefremmende omgivelser

- Barn og unge utvikler grunnleggende tillit til seg selv og andre.
- Barn og unge får intellektuell, språklig, emosjonell og sosial stimulering til å utvikle ferdigheter og oppleve mestring.
- Barn og unge opplever et trygt og godt fysisk og psykososialt oppvekstmiljø.
- Ansatte har kunnskap om, og gir barna, gode muligheter for fysisk aktivitet i barnehage, skole og SFO.
- Ansatte har kunnskap om, og legger til rette for, sunne måltider i barnehage og SFO.
- Barnehager, skoler og skoleveier er trafiksikre.

Tilgang på gode oppvekst-tjenester

- Siljan kommune har oppveksttjenester som ivaretar ulike behov hos barn, unge og familier.
- Siljan kommune har gode ordninger slik at alle får mulighet til å delta i aktiviteter på fritiden.
- Barn, unge og deres familier får god informasjon om tjenestetilbudene innenfor oppvekstsektoren.
- Vi skal åpne opp og utvikle områder i nærmiljøet slik at de blir gode sosiale møteplasser,
- Kommunen har et ansvar for å bistå unge i deres overgangsfase inn i voksenlivet, og særlig sårbare unge skal sikres oppfølging, også etter fylte 18 år

Barn og unge får rett hjelp, til rett tid og med bruk av riktig kompetanse

- Avdelinger og enheter arbeider på tvers av tjenesteområdene for å skape en helhetlig oppfølging av barn og unge.
- Barn og unge og deres familier opplever å bli møtt med målrettede, kunnskapsbaserte og samordnede tiltak fra kommunens virksomheter.
- Enhetene bruker nødvendig tid på å kartlegge behov i samarbeid med barn, unge og deres familier, og de ulike tjenestene.
- Ansatte har handlingskompetanse og tverrfaglig forståelse, som sikrer helhetlig, inkluderende og tidlig innsats. (Bruker BTI modellen)
- Barn og unge veiledes inn i aktiviteter som vil utvikle og styrke dem som mennesker, skape inkludering, tilhørighet og aktive liv.
- Ansatte skal ha god kompetanse om å avdekke og arbeide mot seksuelle overgrep, vold, mobbing og trakassering.

Mål 2

Barn og unge har kompetanse og ferdigheter til å møte morgendagens samfunn

Slik vil vi ha det

Slik gjør vi det

Barn og unge opplever at de er verdifulle, og at barndommen har en egenverdi

- Ansatte bruker barnekonvensjonen aktivt i sitt arbeid.
- Voksne har ansvaret for at barn opplever gode relasjoner og tilknytning.
- Ansatte fremmer barns ressurser og muligheter.
- Voksne motiverer og støtter barn og unges utviklingspotensiale
- Vi skal skape trygge læringsmiljøer med en god balanse mellom mestring og utfordringer.

Barn og unge opplever å medvirke i beslutninger som angår dem

- Ansatte har kompetanse om hvordan barn og unges medvirkning og medbestemmelse skal ivaretas.
- Barn, unge og deres familier opplever at de er betydningsfulle bidragsyttere i sin hverdag.

Barn og unge har et læringsløp som legger grunnlag for livslang læring

- Barn og unge møter ansatte som har solid kompetanse, faglig og relasjonelt, og bruker denne for å utvikle et godt og inkluderende barnehage- og skolemiljø.
- Barn og unge møter ansatte som gir dem følelse av mestring, og som støtter og utvikler deres lærelyst.
- Barn og unge utvikler evne til refleksjon og kritisk tenking, dybdeforståelse og sammenheng mellom fagområder.
- Ansatte motiverer ungdom til å fullføre videregående opplæring. Fagbrev eller høyere utdanning er et godt fundament for aktiv deltakelse i yrkes- og samfunnsliv.

Mål 3

Foreldre gir barn og unge en trygg og god oppvekst

Slik vil vi ha det

Foreldre er kompetente omsorgspersoner, som gir barn gode utviklingsmuligheter

Slik gjør vi det

- Ansatte møter foreldrene som en ressurs, og bidrar aktivt til et godt samarbeid med hjemmet.
- Oppveksttjenestene støtter og styrker foreldre i oppdrager- og foreldrerollen.
- Siljan kommune gir foreldrestøtte og veiledning gjennom barns og unges utdanningsløp, fra svangerskap til gjennomført videregående opplæring.
- Siljan kommune har ulike foreldrestøttene tiltak, tilpasset barn og unges utviklingsnivå og behov

Mål 4

Barn, unge og familier med særlig utfordringer får koordinert støtte og oppfølging

Slik vil vi ha det

Slik gjør vi det

Oppvekst-tjenestene identifiserer og fanger opp sårbare barn og unge tidligst mulig

- Siljan kommune samhandler og koordinerer for å utvikle gode systemer og rutiner for tidlig identifisering av barn, unge og familier som trenger ekstra støtte og oppfølging.
- Siljan kommune har gode rutiner for tidlig involvering av foreldre, og innhenter samtykke for tidligst mulig å kunne samarbeide på tvers av tjenester og kunne dele nødvendig informasjon.
- Siljan kommune arbeider systematisk for å utvikle en praksis som sikrer at barn og unge får rett hjelp, til rett tid og med bruk av riktig kompetanse.

Barn og unge skal i størst mulig grad hjelpes der de er

- Oppveksttjenestene har målrettede og kunnskapsbaserte tiltak, som iverksettes på lavest mulig nivå.
- Oppveksttjenestene har en faglig tilnærming og felles forståelse for sårbare barn og unge.
- Oppveksttjenestene kartlegger familienes nettverk og ressurser som sentrale bidrag i tiltaket.
- Oppveksttjenestene gir tiltak som i størst mulig grad legges til de arenaene der barn og unge er.
- Oppveksttjenestene prioriterer tverrfaglighet og felles kompetanseheving.
- Kommunen har ansvar for at barn og deres foresatte opplever at de får de tjenestene og den hjelpen de skal ha. Kommunen skal ha gode løsninger for å tidligst mulig iverksette tiltak, og først og fremst på barnas premisser

Hvilke «briller» velger du å se verden i gjennom? Med hvilke «øyne» ser du på barn og unge og ders familie?

Har du mot, evner og kunnskap til å gjøre noe med dagens praksis i arbeidet med inkludering?

Hvordan kan vi dra lasset sammen, slik at oppvekstmiljøet blir til det beste for Siljans barn og unge!

Strategi for oppfølging av oppvekstplanen

Denne planen skal bidra til at alle barn og unge i Siljan får en god oppvekst. For å lykkes med dette oppdraget, kreves det tverrfaglig innsats.

Ansvar for oppfølging og konkretisering av planens mål og strategier tilligger i første rekke oppvekstavdelingen. Men hele kommunen er viktige bidragsyttere, særlig viktig er enhet for forebyggende helse.

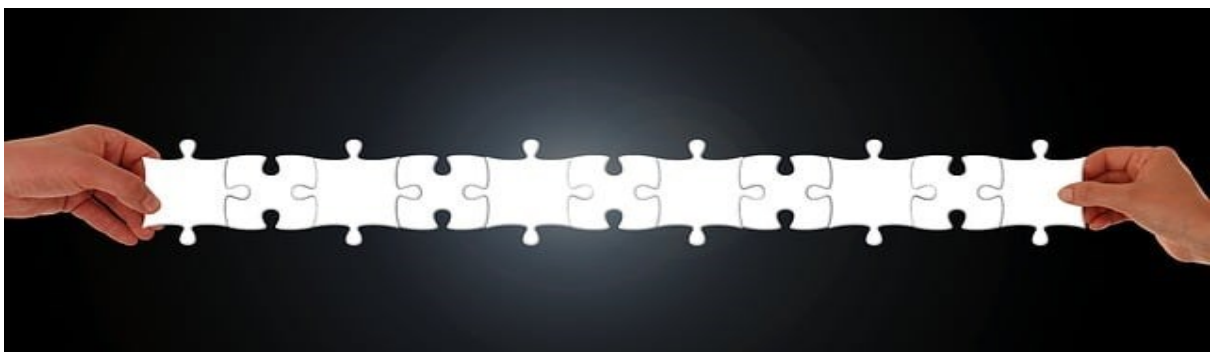
For at målene i oppvekstplanen skal få betydning for innbyggerne, må det jobbes systematisk med planens intensjoner, helt ut i enkelttjenestene der kommunen møter den enkelte innbygger. Arbeidet med planen har også tydeliggjort behovet for å holde i og videreutvikle den samordnet innsats i Siljan kommune.

For å gi barn og unge muligheter til en god oppvekst i Siljan må vi videreføre og videreutvikle oppveksttjenester som fungerer godt, ikke bygge ned. Samtidig vil samfunnsutviklingen lokalt, nasjonalt og globalt utfordre oss til å være modige og til å tenke nytt.

Vi må ha mot til å stille konstruktive spørsmål ved nåværende praksis og systemer, og være kontinuerlig på leting etter forbedring. Vi er åpne og nysgjerrige på hverandres fagområder og kompetanse. Vi er en lærende organisasjon med rom for å prøve og feile. Dette innebærer også behov for kompetanseutvikling, slik at vi kan møte dagens og morgendagens stadig mer komplekse utfordringer.

Gjennom handlingsplaner og virksomhetsplaner er avdelinger og enheter forpliktet til å synliggjøre og beskrive hvordan de skal operasjonalisere innholdet i oppvekstplanen. Både målene og prinsippene som beskrives i oppvekstplanen skal være synlige i planverk som bygger på denne.

Oppvekstplanen skal bidra til at barn og unge i Siljan har en trygg og god oppvekst, der de samtidig rustes for livet. Lærelyst gir grunnlag for mestring og muligheter. Mestring gir mot til å gå løs på stadig nye utfordringer, faglig og sosialt.

Litteratur

Kommunehelse statistikkbank 2021.

Nettkilde: [Kommunehelse \(fhi.no\)](https://www.fhi.no)

Folkehelseinstituttet (2024): Oppvekstprofil

Nettkilde: [Oppvekstprofil\(fhi.no\)](https://www.fhi.no)

Helsedirektoratet (2023): Samarbeid om tjenester til barn, unge og deres familier.

Nettkilde: [Innledning - Samarbeid til barns beste - Helsedirektoratet](https://www.helsedirektoratet.no)

Kunnskapsdepartementet og Ludvigsen, Sten m.fl. (2013): Fremtidens skole – Fornyelse av fag og kompetanser.

Nettkilde: [NOU 2015: 8 - regjeringen.no](https://www.regjeringen.no)

Kunnskapsdepartementet (2017): Framtid, fornyelse og digitalisering, 2017 – 2021.

Nettkilde: [Digitaliseringsstrategi for grunnsopplæringen 2017–2021. - regjeringen.no](https://www.regjeringen.no)

Utdanningsdirektoratet (2017): Rammeplan for barnehagen. Utdanningsdirektoratet, Oslo.

Nettkilde: [Rammeplan for barnehagen \(udir.no\)](https://www.udir.no)

Utdanningsdirektoratet (2020): Overordnet del fra: Kunnskapsløftet. Utdanningsdirektoratet, Oslo.

Nettkilde: [Læreplanverket \(udir.no\)](https://www.udir.no)

Utdanningsdirektoratet (2021): Rammeplan for SFO. Utdanningsdirektoratet, Oslo.

Nettkilde: [Rammeplan for SFO \(udir.no\)](https://www.udir.no)

Meld. St. 6 (2019- 2020): Tett på – tidlig innsats og inkluderende fellesskap i barnehage skole og SFO

Nettkilde: [St.meld 6](https://www.st.meld6.no)

Regjeringen Tid for lek og læring

Nettkilde: [Meld. St. 19 \(2015 – 2016\): Tid for lek og læring](https://www.regjeringen.no)

Oppvekstreformen

Nettkilde: [Barnevernsreformen](https://www.regjeringen.no)

Meld. St. 19 (2018 – 2019) Folkehelsemeldinga. Gode liv i eit trygt samfunn

Nettkilde: [Regjeringen](https://www.regjeringen.no)

0-24 samarbeidet – Pilot for programfinansiering

Nettkilde: [Udir.no](https://www.udir.no)

Talenter for framtida

Nettkilde: [Siljan kommune.no](https://www.siljan.kommune.no)

Forsterket innsats og samarbeid for inkludering

Nettkilde: Telemark fylkeskommune.no

Desentralisert ordning for kompetanseutvikling i skolen (Dekomp)

Nettkilde: USN.no

Regional ordning for barnehagebasert kompetanseutvikling

Nettkilde: USN.no

Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis

Nettkilde: Udir.no

Fravær i grunnskolen

Nettkilde: Udir.no

Samhandlingsreformen – nasjonal veileder

Nettkilde: Regjeringen.no

[BTI - Bedre Tverrfaglig Innsats](#)

[Foreldrestøtte](#)